

Izhaja vsaki četrtik ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo na dvorišču št. 7.

Naročnino in naznana sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Našim naročnikom in sotrudnikom.

Ob novem letu.

Z današnjo številko nastopili smo zopet novo leto. Deset let že izhaja naš list. Deset let zahaja med goriške Slovence, delujoč po geslu: „Vse za vero, dom, cesarja“. Naš list zahajal bo tudi v novem letu za dosedanje naročnino po enkrat na teden med katoliško slovensko ljudstvo. Resni so dandanes časi. Hud boj bide slovenski narod s svojimi političnimi nasprotniki, ki mu odrekajo pravico obstanka in ga hotè politično ugotiti. A tudi v narodu samem vstali so krivi preroki, ki ga pod krinko svobode in napredka, odtujujejo katoliški cerkvi in mu hočejo vzeti sveto vero. Proti tem krivim prerokom branili bodemo v vso odločnostjo katoliška načela. Zato pozivljemo katoliško slovensko ljudstvo, da se v teh hudih časih oklene dobrega časopisja. Vstopite vsi dobronamerni v naše vrste, bojevat se za naše verske in narodne svetinje. Somišljeniki pomagajte nam v tem boju, skrbite, da bo prišel „Primorski list“ v sleherno slovensko hišo, da bode naše ljudstvo spoznalo, kdo je njegov prijatelj, kdo sovražnik. Prvi slov. katoliški shod nas opominja: „Prvi slovenski katoliški shod spozna za vzdržanje katoliškega mišljenja in prepričanja med Slovenci kot najpotrebnejše sredstvo dobro časništvo. Zato proglašja za resno dolžnost vseh vernih Slovencev izdatno gmočno in duševno podpiranje naših katoliških listov. V dolžnost naj si šteje tudi vsak katoličan za tirati vse veri sovražne časnike in jih nadomeščati z dobrimi, sveto vero in našo narodnost pospešujočimi.“

Na delo torej! Ostanite zvesti naročniki našega lista, pridobivajte mu pa tudi novih naročnikov. Ako eden ne zmore naročnine, pa naj se dva skupno naročita.

Da bode naš list v polni meri mogel vršiti svojo dolžnost napram svojim naročnikom, prosimo cenjene sotrudnike in dopisnike, da nas duševno krepko podpirajo. Kličemo jim v spomin besede drugega slovenskega katoliškega shoda: „Ta shod izraža tudi prepričanje, da je vsem izobraženim katoliškim Slovincem ravno na časnikarskem polju v prihodnje treba še pomnožiti delovanje, da zajezimo med našim narodom razširjanje brezverstva in moralnega propada, ki mu grozi vsled naraščajoče sile veri sovražnega duha pojavljajočega se zlasti potom liberalnega časopisja tudi v naši domovini.“

Izobraženci slovenski zavedajte se važnosti in pomena katoliškega časnikarstva. Le s skupnim delom more postati časnik dober. Pri poročilih držite se teh-le glavnih navodil:

Bodi kratek. S tem prihraniš čas uredniku in sebi. Vodilo bodi: Poročajmo dejstva, ne dolgih premišljevanj.

Bodi jase, posebno razločno zapiši imena oseb in krajev.

Ne piši časopisu nikdar na obeh straneh papirja.

Ne bodi hud, ako ti urednik kaj črta; on že ve, zakaj je to storil. Ako kako stvar zavrže, ne bodi jezen in ne odreci takoj nadaljnjo podporo.

Pred vsem pa vse poročaj hitro,

takoj, ko izveš; ker marsikaj, kar je novega, v par urah čisto ni več. Hitro poročanje bodi glavna dolžnost slednjega somišljenika. Poročaj o vsakem dogodku, ki se je zgodil v tvojem kraju, ne zanašaj se na druge. Le tako more list prinašati sveže novice iz raznih krajev dežele in zadostiti zahtevam naročnikov.

V svoji 25-letnici je pisal „Narod“: „Ranjki dr. Zarnik je vedno naglašal: le notice, le notice! Takrat nismo pozabili niti novozasajenega drevesca, ni najmanjše stavbene stvari. „Slov. Narod“ je bil o vseh stvareh najbolj poučen“. In imenovani list dosegel je takratno svoje razširjenje le z goraj omenjenimi malenkostnimi sredstvi. Te besede nasprotnega nam lista kažejo vsakemu našemu somišljeniku, kako naj pomaga našemu časopisju.

Kdor nič ne stori za krščansko časopisje, ta je kriv, da se ljudstvo zastruplja in da se kraje slovenskemu narodu narodnost in vera.

Ponovno torej prosimo somišljenike, da naš list podpirajo duševno, pa tudi gmočno z naročevanjem in točnim plačevanjem naročnine.

Vsem naročnikom, dopisnikom in somišljenikom želimo srečno novo leto.

Deželni zbor goriški.

12. seja dne 23. dec.

Začetek ob 5. uri. Manjkal je samo posl. dr. Treo. Prečita in potrdi se zapisnik prejšnje seje. Vladni zastopnik odgovarja na interpelacijo posl. Jakoničiča radi zdravstvenega zakona in radi lekarn, in našteva, kaj sta vlada in deželni zbor že storila, da bi dežela dobila primeren zdravstven zakon, a stvar da je običala v dež odhodu.

Na interpelacijo posl. Lapajne radi slabega stanja državne ceste v Kobaridu vladni zastopniki odgovori, da je naravna lega kobaridskega trga kriva, da se zbira deževnica ob glavni cesti. Cesta v trgu se po možnosti širi. V kratkem se odda delo še za vso ostalo cesto med Kobaridom in Trnovem, in se bo nadaljevala uravnava ceste med Trnovem in Srpenico. — Deželni glavar je zagovarjal dež. odbor napram vladnemu zastopniku.

Nato je deželni zbor začel razpravljati točke dnevnega reda. Vsprejet je bil tudi v tretjem branju brez ugovora načrt zakona zastran pobiranja deželne davščine na užitino vina, mošta in mesa. Poročevalec prof. Berbuč.

Prošnja gospodarske zadruge v Cerknem, da bi dežela prispevala k zgradbi mlekarnice se odstopi peticijskemu odseku.

Predlog dež. odbora, da bi se na prošnjo železniškega ministerstva odstopile osnovne akcije vipavske železnice v imenskem znesku 100.000 K vladi kot deželni prispevek k gradbi bohinjske železnice, se odkloni z vsemi slovenskimi proti italijanskim glasovom. Poleg poroč. dr. Maranija udeležili so se debate dr. Tuma, žup. Grča in vladni zastopnik.

Proračuni za l. 1903 malih zalogov, katere oskrbnje deželni odbor, se izročijo finančnemu odseku, da jih pretrese in o njih poroča.

O organizaciji dež. hipotečnega zavoda poročal je dr. Venuti. Dr.

Tuma je stavil predlog, da se mesto ravnatelja za enkrat imenuje samo pravnega svetovalca Dr. Gregorič je stavil nekatere preminjevalne predloge, katere je na pojasnilo dež. glavarja odtegnil. Sprejeti so bili dež. odbora predlogi glede organizacije hipotečnega zavoda. Obrestno merilo za posojila in zastavna pisma se določa za sedaj na 4 odst. — Deželni zalog dovolj v pokritje ustanovnih stroškov 30.000 K, kateri znesek se mora povrniti deželnemu zalogu — Rentni davek plačajo zavod sam. — Varuhom se dolga odškodnina 16 K na dan.

Sprejme se v tretjem čitanju načrt zakona, ki dovoljuje nekaterim poslojem odpuščanje ali znižanje doklad. Zakon določa, da poslopja z zdravimi delavskimi stanovanji, ki so označena v državnem zakonu z dne 8. julija 1902, so za isto dobo, za katero so na podlagi državnega zakona prosta davka, oproščena tudi plačevanja vseh deželnih, okrajnih in polovice občinskih doklad. Po sklepu občinskih zastopnikov more se orpoščenje od polovice občinskih doklad razstegniti na večji del, oziroma na celo svoto istih doklad. Zakon stopi v veljavo z dnem objave.

13. seja.

Sprejela sta se zakon za uravnavo Verse in proračun za l. 1903. — Naložilo se je dež. odboru, naj stopi v dogovore z vlado in kmetijskim društvom v Gorici, da se ustanovi deželna komisija za trtoreje.

Potem so se delile podpore na razne strani in sicer: goriskemu mestu prispevek k stroškom za hiralnico 4000 K; kmetijski družbi za upravne stroške l. 1903 5000 K; za zgradbo cest v občini medanski 2400 K, v občini kožbanški 2000 K; županstvu v Tomaju za gradbo napajališča 2000 K; cestnemu odboru komenskemu 1600 K, cerkljanskemu 3000 K, bolškemu 1400 K, sežanskemu 1400 K, goriške okolice 3500 K, kobaridskemu 4000 K; obrtno-nadaljevalni šoli v Poljanu 400 K; reški občini za uravnavo hudournika Renč 30% od skupnega zneska 28.000 K; občini Št. Maver 1300 K za obrambena dela ob Soči; občini dreženski za napravo vodovoda 1000 K.

Podelile so se podpore raznim sadjarskim in vinorejskim društvom, in sicer onemu v Kamnjah 200 K, v Berjah 400 K, v Št. Ferjanu 400 K, v Komnu, v Kanalu, v Prvačini in v Sv. Križu po 200 K, v Tolminu in v Krepljah po 200 K. Občini Kožbani za napravo vodovoda 600 K, županstvu v Muši za cesto 300 K, za vodnjak 400 K, županstvu v Lokvah za vodnjak v Predložah 600 K, občini Ajba za cesto s Kambreškega na Srednje 600 K, občini Vrsno za cesto na Libušnje 600 K, občini Sv. Luciji za cesto v Lom 400 K, Dreženci za tri ceste 600 K, Selcu za cesto na Kamno 400 K, Fonom za cesto proti Kamnu 300 K, Gorenji Tribuši 400 K, občini Ivanigrad-Zagrajec za cesto 400 K, Sedlu za cesto 400 K, Otaležu za brv čez Idrijo v Mazoro 400 K.

Razne druge prošnje so se oddale deželnemu odboru, da o njih poizveduje ali da jih reši. V prihodnji številki še kaj o tej seji.

Politični pregled.

Naš notranji politični položaj.

Božični prazniki nam niso prinesli nobenih političnih posebnosti, niti se ni ob teh dneh politični zamotani položaj kaj spremenil. Ob teh dneh potihnilo so celo glasovi o češko-nemški spravi v obeh taborih, prav tako, kakor bi hoteli voditelji Nemcev in Čehov vsaj božične praznike preživeti v miru v krogu svojih družin. Drugi teden pa stopi to vprašanje zopet na dan, kajti vlada je sklicala, kakor smo že poročali, voditelje čeških in nemških strank na dan 3. januarja na Dunaj, da se tam prično pogajanja. Iz začetka ni nameravala vlada državnega zbora toliko časa sklicati, dokler bi trajala pogajanja med Čehi in Nemci. To misel pa je vlada zdaj baje opustila in skliče že v najkrajšem času zopet državni zbor, ker misli, da bode prisotnost drugih poslancev na Dunaju pomirljivo vplivala na Nemce in Čeha. Za podlago pogajanj pa ne misli vlada vzeti ne nemškega in tudi ne češkega elaborata, ampak služi naj kot podlaga vladin elaborat. Ako bi se pa pogajanja popolnoma izjalovila, potem bode vlada, vsaj tako trde nekateri, državni zbor odgodila, ter potem § 14. izdala nov jezikovni zakon in uvela tudi nov drž.-zbornski poslovnik.

Avstro-ogerska nagodba.

Ta nagodba, o kateri se je mislilo, da se prejšnji teden gotovo dožene, do dandanes ni še sklenjena.

Potovanje ogrskega ministerskega predsednika na Dunaj, ki se je vršilo prejšnjo soboto, bilo je tudi zdaj brez zaželenega uspeha. Nekateri pravijo, da so difference med obema vladama menj pomenljive, ter da se v kratkem odstranijo, drugi pa trde, da so iste take, da jih sedanja ministerska predsednika ne moreta odstraniti. Zato so pa začeli zadnji čas govoriti o ministerskih krizah na Dunaju in v Budimpešti.

Šestmesečni budgetni provizorij uveljavi prihodnje dni Koerberjeva vlada s pomočjo § 14.

Sestanek treh vladarjev se bo vršil menda v drugi polovici meseca marca v Opatiji. Sestali se bodo cesar Franc Jožef, nemški cesar Viljem in rumunski kralj Karol. Dogovarjali se bodo menda radi balkanskih zadev.

Papežev odgovor na božično čestitko. — Povodom božičnih praznikov je sprejel sv. oče, kakor običajno vsako leto, kardinalski kolegij, ki mu je po svojem starosti kardinalu Oreglia izrazil svoje čestitke. V svojem odgovoru je naglašal papež, da je njegov jubilej po vsem katoliškem svetu našel pojavov ljubezni, da pa te vesele pojave kalé socialni dogodki, ki so njegovo srce napolnili z žalostjo. Papež obzaluje predlogo v italijanskem parlamentu o ločitvi zakona, ki pomenja prevrat krščanskega življenja ter vzpostavljene držav na podlagi paganskega naturalizma. Papež je opozarjal na važnost krščanske demokratične akcije, kateri je podelil svojo sankcijo. To gibanje je v najstrožjem nasprotnu s socialno-demokratičnim gibanjem, katero poslednje prvo utesnuje in je že s tem svetu v veliko kvar.

Saska prestolonaslednica Lujiza Antonijeta. — Senzačno afero imajosedaj

na saškem kralj. dvoru. Prestolonaslednica je, v noči od 11. do 12. decembra pobegnila iz Solnograda v inozemlje ter pretrgala vse zveze s sorodniki. Saska prestolonaslednica Lujiza je sedaj v 32. letu. Rojena je bila 2. septembra 1870 kot drugi otrok vojvoda Ferdinanda IV. toskanskega iz drugega zakona s princezinja Alice bourbonsko v Solnogradu. Prestolonaslednik Friderik Avgust, ki je dopolnil 36 let, se je poročil z njo na Dunaju dne 21. novembra 1891. Bivala sta večinoma v Draždanih. Zakon je veljal doslej za prav srečen. Dobila sta pet otrok: tri prince in dve princezini. Saska prestolonaslednica se je zaljubila v učitelja njenih otrok v 22 letnega Gorin-a in je z njim pobegnila v Svico, kjer se nahaja v Genf-u. Z njo pa je šel tudi nje brat nadvojvoda Leopold, ki se je zadnje dni odpovedal vsem častem in pravicam avstrijskega nadvojvode.

Ko so povedali saškemu kralju, da je prestolonaslednica Lujiza zbežala, zgrudil se je baje nezavesten na tla. Princezinja Lujiza in njeni brat nadvojvoda Leopold imata baje jako majhno privatno premoženje. Nadvojvoda ima 100.000 K a mora skrbeti tudi za svojo sestro.

Dedič je po Ivanu Orthu a more dedščino nastopiti, ko Ivana Ortha proglase za mrtvega. Nedavno so listi poročali, da se je saski prestolonaslednik poškoval na lovu. To pa ni res. Takrat je nadvojvoda Leopold Ferdinand saškega prestolonaslednika pretepel. Nadvojvoda Leopold se ne sme več vrniti v Avstrijo. Njemu so ustavljeni vsi dohodki, katere je imel kot avstrijski nadvojvoda. Gdč Adamovič, s katero je nadvojvoda pobegnil, ima v Gradcu sestro, ki je omožena z asistentom tobačne režije g. Seistanom. Mati nadvojvode Leopolda se je že večkrat radi njegovega življenja priložila pri cesarju.

Nadvojvoda Leopold Ferdinand je spoznal Marijo Adamovič v Brnu, kjer je bil major. Ko je nadvojvoda šel v Iglavo, prišla je gdč. Adamovič tja in z nadvojvodo je šla tudi na Dunaj, kjer ji je nadvojvoda kupil vilo. Po več dnuj je nadvojvoda preživel v tej vili, kjer ga je že obiskoval tudi nadvojvoda Jožef Ferdinand. Začetkom t. l. je gdč. Adamovič dobila povelje, da mora tekom 8 dnuj zapustiti Dunaj, in je šla v Monakovo, kamor ji je nadvojvoda pisal, da ji ostane zvest in da naj potrpi. „Zeit“ pravi, da je bila gdč. Marija Adamovič na jako slabem glasu. O princezini Lujizi pravijo, da so jo pozvali, naj se vrne v Solnograd. Ona pa noče tega storiti, ampak pravi, da ne zapusti svojega Girona, s katerim se hoče baje poročiti v Parizu. Le kadar jo spomnijo na njene otroke, postane princezinja Lujiza nekako zamišljena. O nji se govori, da je hotela pobegniti še druge krat z drugimi, pa da se ji ni posrečilo. Značilno je, da židovski listi jako laskavo pišejo o ti čudni dvojici.

LISTEK.

Pevcem Svetolucijskim

svojim milim rojakom v pozdrav.
Zložil in pri skupni večerki dne 28. decembra 1902
govoril I. P.

Pozdravljeni mi vsi bodite,
ki tu Vas zbral je ta večer!
Bežijo naj skrbi moreče,
ki prost zemljan jih ni nikjer!
Naj jasen bo večer Vam ta,
kot pesmi vnetega srca,
ki Vam kipijo do neba! —
Ljubilo pač si nas nebo,
da čar nebeški si nam dalo,
da pesem si nam darovalo,
oznanjala da bi zvesto
radost srca in duše bol,
roseč razkošja v solzni dol...
Močnejša je kot meč jeklen,
oklep je ne drži noben!
Sladkosti lije nam v srce,
ko trga bol ga in gorje!
Ne vstavi je obok neba,
iz vdanega ko vre srcá!
O čuj, kako mogočno poje,
odkod ta silnosilni glas?
„Na boj junaki, čas je, čas!
Pustite brate, sestre svoje,
vaš drug je meč, prijatelj — boj,
a drugi dom — o j Bog s teboj!“
In tam, z očesom Rosnim mati
podala sinu je roko...
Kadar odhaja v tuje kraje,
kako mu težko je slovó!
A čuj, iz grla zdaj privre mu

Ustaja v Venezueli. — Doba premirja med vlado in vstoji je minuli petek potekla. Vlada je prejela obvestilo, da se bližajo Caracasu tri vstaške armade, broječe 6200 mož. Položaj je silno kritičen, ker se bo moral Castro boriti z zunanjimi in notranjimi sovražniki, a nima predvsem nikakega denarja. Castro bo skušal v La Victoriji pregovoriti pod Rolandom stoječo armado.

Dopisi.

Iz Mirna. — Zadnji dopis iz Mirna v Vašem listu, zbedel je prav hudo tržaškega Kopača. Kajti takoj prvo nedeljo potem prihitel je „potroštat“ svoje očiče, katerih pa je prav malo. Na shod, katerega je Kopač sklical, prišlo je le kakih 30 ljudi, in še ti večinoma iz radovednosti. Ustanovili so tudi ta dan neko društvo za čevljarje, po mokraskem receptu seveda. S silno agitacijo so dobili 30 udov, kolikor jih je namreč potrebnih, da se društvo ustanovi.

Kakor zadnji dopisnik, tako tudi jaz priporočam, da se „Kat. delavsko društvo“ zganó in ustanovi zdravo organizacijo med našim delavstvom, ki je po veliki večini proti mokraskem. Kopačeva obetanja so sicer hipno strojarje premotila, da so nepripravljene in brez vsake pomoči pričeli štrajk. A sedaj mnogi čutijo posledice, ker so izgubili delo in ga morajo iskati po svetu. Zato pa se tudi ljudem oči odpirajo. Na delo torej!

Čevljar.

Bilje. — Znano je, da je občinsko starešinstvo v Biljah imenovalo č. gosp. kurata Iv. Rojca za častnega občana v hvaležno priznanje za izredne zasluge za blagor občine z ustanovitvijo „Hranilnice in posojilnice“ in „Ljudske opekarne“. Proti temu imenovanju so hoteli nekateri ugovarjati, češ, č. gosp. Rojca nima nikakih zaslug za občino itd., a večina starešinstva je zasluge spoznala; priznalo jih je i samo ljudstvo. Društveniki „Ljudske opekarne“ v Biljah poklonili so pred kratkem g. kuratu kot ustanovitelju „Ljudske opekarne“ lep krasen mašni kelih in „Misale“ s častno diplomom v trajen spomin in zahvalo za njegovo zaslužno delovanje v dušni in gmetni blagor biljenskega ljudstva. Temu krasnemu in pomenljivemu darilu določili so i drugi verniki lepo in krasno soho Antona Padovanskega.

Na nesramne napade tuk. vmazanih naprednjakov odgovorilo je ljudstvo s pomenljivimi darovi!

Iz Solkana nam pišejo: Nobeden ne sili koga, da mora iti v cerkev. Ako se pa kdo poda v cerkev, mora se tam mirno in spodobno obnašati, ter je največji surovež oni, ki gre zato v cerkev, da s slabim in ostudnim obnašanjem vznemirjuje one, ki so prišli v cerkev, da tam svojo molitev opravijo ter se udeležijo božje službe.

Na sveti večer je bilo v Solkanu več pijanih oseb, ki so se podale k pol-

otožnotih pesmi glas;
lijoč tolažbe v bolno srce
zvedri otožni mu obraz...
Zapustil dom in mater, vse,
le pesem z njim v tujino gre! —
Tam spet pogrebcev glejte vrsto,
in mnogim se oči solze...
Ko se ozirajo na krsto,
bridkosti poka jim srce...
Akordov mehkih, tožni roj
le v duše lije jim pokoj! —
In Vi — to hčerko božjo, zalo,
gojite verno in zvesto...
Ko Vas trpljenje je obdalo,
skalilo jasno Vam oko,
hladi Vam ona rane vroče,
suši potoke solz pekoče!...
Poznate jo — saj jo gojite,
saj z njo Vi hvalite Boga,
in z njo iz vdanega srca
stotisoč vročih pač želja,
Pošiljate Vi do neba! —
Vi peli ste — nebeško pesem
božične svete te noči!...
In mi smo čuli glase Vaše,
ti glasi so v srce nam šli,
da nam rosile so oči,
božične sreče, radosti!
Zato doné naj pesmi Vaše
srce naj naše vžigajo,
in naše želje, prošnje naše,
do neba zvezd naj dvigajo! —
Da veste, kaj mi dušo grolo,
razkril Vam svoje jaz srce sem.
Hvaležen kličem Vam veselo:
„Bog živi Vas in Vašo pesem!“

nočnici. Redarja sta jih svarila, naj ne grelo v takem stanu v cerkev. Ali ti ljudje se niso prav nič zmenili za ta opomin, marveč šli so v cerkev in so se tam jako škandalozno obnašali, ter žalili verski čut drugih pobožnih ljudi, nahajajočih se v cerkvi. Vsled tega se bodo morali zagovarjati pred sodiščem. Na praznik sv. Štefana pa so morali redarji pri popoldanski službi božji celo nekega človeka zaradi njegovega grdega obnašanja v cerkvi aretirati. Tako daleč je zašla že razdivjanost med naše ljudstvo, razdivjanost, katero širijo novodobni osrečevalci s svojo umazano pisavo med našim ljudstvom.

Od Sv. Lucije. — Vendar enkrat nekaj novega, nekaj posebnega, nenavadnega! Na Božič, med osmo in deveto uro zjutraj, slišali smo po celi vasi gromčji ropot. Nekteri so menili: potres je; drugi: zvonik se je zrušil... Kaj je tedaj bilo? Prav pod vasjo, streljaj nad mostom, odtrgala se je bila od desnega, skalnatega brega reke Idrijce velikanska skala ter zgrumela s strašanskim ropotom v strugo Idrijcino, da se je pokadilo, a sabo je potegnila še druge skale in drevje. Obležala je nesramna skala, kakor je dolga in široka, po čez v strugi od desnega do levega brega. Idrijci, tekoči ob desnem bregu, zaprla je pot. Uhoga naša Idrijca se je tako prestrašila, da ni vedela ni kam ni kod. Ostrmela in obstala je za celo četrtinko ure, češ: kdo me moti?

Posledica tega? Voda pod mostom je otekla, a struga mej skalo in mostom je bila nekaj časa brez vode. Pač redok slučaj, ki nas spominja prizora v Rdečem morju, ko so Izraelci suhih nog skoz šli. — Toda Idrijci se je mudilo naprej. Ko se je zavedela same sebe, krenila je na levo stran ter se motna prerila, kakor je že mogla skoz neke luknje pod skalo v svojo navadno strugo. Zdaj je Idrijca majhna, zato smo radovedni, kako si bo pomagala, ko naraste. Ali naj ji morda mi pomagamo?

Iz otaležkih hribov. — Mislili smo, da so vsi naši rudečkarji postali že sami naprednjaki, toda motili smo se: Celi adventni čas opazovali smo neko stikanje glav; mislili smo, da le agitirajo za prihodnje občinske volitve. A oni so se pripravljali za javni demokratski shod, ki je bil 26. m. m. pri Janezu Kozirogu. Ko smo na Sv. Štefanu prišli od dopoldanske službe božje, opazili smo na neki lipi majhen listič, ki je naznanjal, da bo pri Kozirogu ob dveh urah demokratski shod. Okoli ene ure videli smo od Idrije prihajati cele trume ljudi, ki so se zbrali v imenovani gostilni. Iz radovednosti prerili smo se nekateri med zborovalce v bližino govorniške mize. Kot sklicatelj shoda se je razkril nekdo iz Plužen, katerega so tudi volili za podpredsednika. Govoril je Anton Kristan z Vičo pri Ljubljani, menda tisti, ki je v Gorici snoval prekmorsko trgovino. Po njegovi izjavi so le socialni demokratje pravični. Ljudstvo bode brez zborov samo postave kovalo. Tajno, direktno volilno pravico imej vsak državljan obojnega spola, ki je 20 let star. Cerkev se mora ločiti od države, šola od cerkve, vera in narodnost sta zasebni stvari, vsak veruje, kar in kakor hoče. Jezusa je imenoval zdaj juda, zdaj Nazarejca, zdaj preroka. Udrihal je po papežu, da je največji lakomnež. Narisal je olomuškega nadškofa v tako strašni podobi, da so idrijske rudečkarice in njih mladi zarod same groze zdihavali: „Uh, uh, Buh nas vari“. Napadal je tudi ljubljanskega škofa. Nazadnje pa je začel govoriti o občinskih volitvah. Rekel je, oaj volijo la tiste, ki so naprednega duha, torej naprednjake.

Rudečkarji pa so bili tudi zelo radodarni, prinesli so cele zvoje „Rdečega praporja“ ter ga delili. Kaporijoni rudečkarjevo so obljubili, da pridejo spomladi zopet. Toda vedo naj, da nas ne najdejo nepripravljene.

Iz Kožbane. — Dne 18. m. m. so bile v Kožbani občinske volitve. Dogovorjeno je že bilo, da se izvoli 10 mož iz katastr. občine Mirnik in 8 iz katastr. občine Kožbana. To bi bilo tudi pošteno, saj plačuje katastral Mirnik $\frac{2}{3}$, Kožbana pa le $\frac{1}{3}$ davka. Upanje bilo je tedaj, da se bode takrat v Kožbani enoglasno volilo. A med volitvijo je splavalo upanje po vodi. Razdrli so se v dva dela, in konec je bil ta, da je od 18 izvoljenih mož 13 iz Kožbanskega katastr. in le 5 iz Mirniškega, ali če razdelimo po duhovnjah, jih je 14 iz kožbanske fаре, 8 iz vikarije Gradno in le eden iz ku-

racije Mirnik, in še ta iz Skriljevega. Vasi Mirnik, Golobrd, Breg in Raznočno, katere štejejo skupno 60 hišnih slov., so ostale brez zastopnika v obč. svetu. Proti volitvi so vložili utok. —

Iz Mirnika. — V splošno zadovoljnost nam je nad jedno desetletje proti malej odškodnini odnašal Andrej Petruša na pošto v Dolenjo vse za na pošto namenjene stvari, iz iste pa na dom donasal pisma in drugo. V začetku letošnjega leta je pa napravil prošnjo za pošto nabiralnico. Njegova prošnja je bila uslišana in mi smo dobili pošto nabiralnico. A le malo časa smo se veselili te ugodnosti. Že koncem drugega meseca so nam lepaki, se ve le v italijanskem jeziku, kakor bi bili doli kje v blaženi Italiji, naznanili, da se nam poštra nabiralnica vzame, ter nadomesti s poštnim selom. S tem smo bili v Mirniku zelo oškodovani, ker ne dobivamo tako hitro svojih stvari iz pošte in stroški so se nam znatno povečali. Poštni sel prinaša res vsako popoldne razun od nedeljnih pošto v Mirnik, a vse pušča v krčmi, le uradom prinaša na dom. Ker pa ljudje ne morejo hoditi vsaki dan v krčmo povpraševati, je li kaj za nje došlo, in tudi nočejo hoditi, ker je v krčmi priložnost za pitje in opitje, se večkrat zgodi, da čakajo pisma časopisi in drugo, kar cele tedne v kakem kotu krčme. Ponovne prošnje in pritožbe so se uležile, naj bi se Mirniku vrnila poštra nabiralnica ter zopet podelila Andreju Petruša. Upajmo, da nam novo leto zopet prinese pošto nabiralnico! —

Od beneške meje. — Po dolgem času je vendar določena cesta od Idrije od Golobrda do Britofa, Zelo smo hvaležni našim vrlim poslancem, ker so se toliko trudili, da je stvar vendar prišla do rešitve. Saj je bil tudi čas, da se ubogo ljudi od Miščka dalje spravi na cesto. Bili so nad 30 let kakor v ječi. — Dne 25. nov. je bila gradnja ceste oddana dražbenim potom. Sedaj pa ljudstvo že komaj čaka, da zve, kdo je delo prevzel, še bolj pa, kedaj se delo začne, da kaj pri građenju ceste zasluži.

Z Vipavskega. — V 12. št „Gospodarskega lista“, od dne 15. t. m. odkriva nekdo „iz vipavske doline“ svoje nazore o zboljšanju kmečkenga stanu. Dopisnik ne more skriti konjskega kopita s katerim brene kranjsko „konsumarsko in gospodarsko organizacijo.“ Ta brca priča, da je dopisnik v taboru tiste stranke, ki s svojim delovanjem podira vsako prizadevanje v blagor kmeta, ako ni v korist liberalstvu, ki je s svojimi načeli prouzdročilo še sedaj veljavne postave, ki s zakrivile propad kmeta. Da liberalne postave o prosti konkurenci in kupčiji, o razkosanju posestev, o prostem zadolževanju so poleg moralnega liberalstva krive, da se trgovci in kapitalisti maste, kmet pa hira. Goriški voditelj te stranke dr. Tuma se je izrazil v Bolcu, da kmetu ni več pomagati, in pa, da če se trgovcem in gostilničarjem dobro godi, se tudi kmetu dobro godi; kakor da bi trgovci in gostilničarji kmeta redili! Morebiti zato, ker so tako milostljivi, da blagovolijo od kmetiča kupiti vino in druge pridelke za nizko ceno, katero sami že prej določijo!

Dopisnik celo misli, da je sposoben za poljedelskega ministra, ker on ume razločevati krompir od pomidor; katerih menda nek minister ne razločuje. Dozdeva se, da je dopisnik eden tistih, ki so lansko leto priredili razstavo kmečkih pridelkov v Kasovljah, ko so se bližale deželnozborske volitve; zato bi moral vedeti, da ona razstava ni bila prirejena „skoro brez kakih podpor“ ampak s precejšno vladno podporo, seveda s pogojem, da shod o priliki razstave ne sme služiti političnim namenom. Razstava je bila res krasna in je tudi dosegla pravi namen odkritosrčnih sotrudnikov; namena glavnih prirediteljev vendar ni dosegla; na Vipavskem ni zmagala liberalna stranka. Že takrat je nekdo pisal, da so gosposki liberalci oblekli za nekaj časa kmečko mežlanasto jopo, da bi Vipavce prenelili, da je liberalna stranka res kmečka stranka; vsaj so takrat ponujali Vipavcem za poslanca dva posestnika zemljišča, hiš in kapitalov, ki pa nosita gosposko suknjo in sta bila v posebno prijateljski in načelni zvezi s tistim, ki je rekel, da kmetu ni mogoče pomagati.

Po razstavi so hiteli prireditelji ustanovljati vinarska in sadjarska društva, da bi se Vipavci ja gotovo prepričali,

kako gorko sree imajo učitelji za kmeta. Pri volitvah pa so se ravno isti prireditelji za žive in mrtve trudili za zmago liberalne stranke, od katere so pričakovali plačilo za zvesto hlapčevanje.

Ravno tisti svobodoljubni pristaši liberalne misli prirejajo zdaj shode „v znamenju sprave“ ter moledvajo pri vseh poslancih, tudi pri onih, ki ob času volitev niso bili „za nič“, naj jim zboljšajo plače, za katere naj plačuje naklade, najbrž ne kmet, ampak — kdo? morebiti trgovec in gostilničar?!

Zato tudi toži dopisnik, da je v naši deželi malo priskrbljeno za ljudske šole, hotel je reči: za plače učiteljev. Ljudskih šol je na Vipavskem zadosti. Učitelji naj pa skrbijo, da se bodo žrtvovali za blagor mladine in jo vzgojevali verskonpravno.

Dopisnik naj drugokrat tak dopis pošlje raji v „Sočo“, ne pa v „Gospodarski list“, ker popolnoma prav ima, naj vsa gospodarska organizacija „sloni na rednih tleh, ne v škodo kakemu stanu in daleč od strankarskih političnih bojov“. Nikar pa naj se dopisnik ne boji za trgovski stan. Trgovski stan zna že skrbeti za se, liberalne postavbe so mu že dobro postlale. Roko pa podamo dopisniku v skupno delovanje, ako bo skrbel, ne za stranko, ki pravi, da kmetu ni mogoče pomagati, tudi ne za trgovce, ampak za kmeta, da ga ne bodo ti prijatelji v svoji ljubezni tako stiskali na srce, da mu vso kri iztisnejo iz že tako malokrvnega telesa.

Sicer pa ima dopisnik popolnoma prav, da zahteva, več kmetijskega poduka v ljudskih in strokovnih šolah. Tudi vinarska in sadjarska društva so skrajno potrebna in koristna, sploh vse kar priporoča v korist kmetijstva razven liberalstva. Posebno pa so potrebne kmetijske zadruge, ki bodo kmetove moči združevale proti izkoriščevalcem. Ravno za snovanje zadrug so se krščanske stranke v vso vneto zavzele, ne le na Kranjskem, ampak povsod. Liberalci pa nasprotujejo kmečki organizaciji, kjer le morejo. Govorijo o koristi zadrug, kjer pa so take zadruge, jih razdirajo. Kateri stanovi pa so v večini pristaši liberalne stranke, ki se toliko zadira v krščansko-socialno organizacijo? To so večinoma trgovci, gostilničarji, advokati, in sploh tisti stanovi, katerim nič ne manjka. Žalibog, da so tudi učitelji na oni strani. Po eni strani hočejo pomagati kmetu, po drugi pa služijo ravno tistim, ki nasprotujejo kmečkemu združništvu. Hočejo zidati, pa podpirajo one, ki podirajo. Ali je to resno delovanje! Da, da, dragi dopisnik, prav imate, da je treba kmetu pomagati s podukom, društvu, podporami, zadrugami, pa ne po liberalnem receptu, ki skrbi le za mogočnjake, marveč zmaga kmeta je le v vresničenju krščansko-socialnega programa v združevanju na podlagi krščanske ljubezni.

Novice.

Č. g. Ivan Slokar, kurat v Gorjanskem je težko obolel. Priporoča se č. g. sobratom in vernemu ljudstvu v molitev.

Škandalozno glasovanje slovenskega poslancea. — V našem deželnem zboru je 10 slovenskih in 11 laških poslancev; Lah so torej v naši deželi hiši absolutni gospodarji. Vselej tega dobé Slovenci le to, kar jim Lah prostovoljno dovolijo, to je: drobtinice v obliki podpor raznim slovenskim občinam, okrajem in posameznikom. Do letos se še ni pripetil slučaj, da bi bil slovenski poslanec glasoval proti takim podporam, marveč do zdaj je vedno skušala slovenska manjšina pridobiti slovenskemu delu naše dežele vsaj nekoliko podpor. Še le v predzadnji seji deželnega zbora se je pripetil škandal, da je slovenski poslanec govoril in glasoval proti podporam prosilcem, dočim so za te podpore glasovali celo pravico-ljubnejši laški poslanci. Ta slovenski poslanec je dr. Tuma, ki je uprizoril ta škandal pri glasovanju o prošnjah treh slovenskih prosilcev.

Prvi prosilec je bil visokošolec stud. phil. Avg. Žigon, ki studira na graškem vseučilišču zgodovino umetnosti kot glavni, in slovansko filologijo kot postranski predmet ter hoče postati na vseučilišču docent zgodovine umetnosti. S svojo marljivostjo in nadarjenostjo se je svojemu profesorju tako prikupil, da ga je povabil na znanstveno potovanje v Pariz in

London. Ker je sin ubogih starišev — njezov oče je krojač v Ajdovščini — je prosil deželni odbor podpore. Prošnjo je podpirala filoz. fakulteta graškega vseučilišča; prosilec je priporočal v posebnem pismu tudi prof. dvorni svetnik dr. Jagič. Naš deželni odbor je seveda vrednemu in potrebnemu prosilcu podporo dovolil ter predlagal, naj deželni zbor to podporo odobri, kar se je tudi zgodilo. Le slovenski poslanec dr. Tuma je proti predlogu govoril, le on ni privoščil podpore slovenskemu dijaku, ki bo še lahko delal čast slovenskemu imenu.

Tumov razlog, da se s tem podpira le klerikalna gimnazija v Št. Vidu, je preneumen! Akademično izobraženi doktor bi moral vsaj toliko vedeti, da se na avstrijskih gimnazijah ne poučuje zgodovina umetnosti, da torej prosilec Ž. niti ne misli na službo gimn. profesorja.

„Soča“ skuša to škandalozno glasovanje z lažjo opravičevati. Ona namreč trdi, da g. Ž. itak dobiva podporo od ljubljanskega škofa. Seveda je to gola laž.

Drugi prosilec je bil „Slov. Alojzijevišče“, ki ima namen preskrbljevati uboge in nadarjene slovenske učence s stanovanjem in hrano. Tudi proti podpori temu slovenskemu zavodu je Tuma govoril in glasoval, a tudi tu je pogorel. „Alozijevišču“ se je dovolila podpora 600 K. S Tumo je glasoval tudi Štrekelj in advokat Graziadio Luzzatto, katerega je imenovala „Soča“ še pred dvema letoma najzagriženjšega nasprotnika goriških Slovencev.

Več sreče je imel Tuma s svojim podiranjem pri prošnji kat. političnega društva za bovški okraj. To društvo je prosilo za Bovčana A. Šulerja podpore, da bi ga poslali v mekarski tečaj. Ni nam treba poudarjati, kako važno je mekarstvo, posebno za bovški okraj. Zato pa ni nihče pričakoval, da bo ravno zastopnik bovškega trga proti taki podpori. In vendar je Tuma proti tej podpori govoril in glasoval, in sicer le radi tega, ker je bil prosilec kat. pol. društvo. Tumi so se pridružili tudi laški poslanci razun dr. Faidutlija — in slovenska prošnja se je odklonila.

Tumovo glasovanje o teh treh prošnjah nam jasno dokazuje, da ta poslanec ne gleda na vrednost in potrebnost slovenskih prosilcev, marveč le na to, ali prosilec trobi v njegov lazi-liberalni rog ali ne. Tuma je zanesel svojo strankarsko strast tudi v deželni zbor — v gmotno škodo goriškim Slovencev in v posmeh in veselje laškim poslancem. Mož je dospel v svoji slepi strankarski strasti tako daleč, da ne privoščil slovenskim prosilcem niti tistih drobtinic, katere nam dovoljuje celo laška večina deželnega zbora.

Zato pa je skrajni čas, da napravijo Tumovi volilci konec takemu narodnemu škandalu.

Za „Alozijevišče“: Kot novoletno darilo so podarili: č. g. dr. And. Pavlica, č. g. Jož. Kragelj, č. g. Iv. Murovec, č. g. Iv. Kodrč in č. g. Jož. Mašera po 20 K; č. g. And. Brezovšček 12 K; č. g. Anton Gibič, č. g. Jož. Cigoj, č. g. Fr. Červ, č. g. Jož. Kodelja, č. g. Ivan Kovačič, č. g. Ottil. Medveš, č. g. Alf. Poljšak in č. g. Ant. Terpin po 10 K; č. g. Ant. Bratina, č. g. Jož. Furlani, č. g. G. Pavletič in č. g. Ig. Valentincič po 5 K; č. g. Jož. Abram in č. g. Fr. Hliš po 2 K; č. g. Iv. Rojec 10 K; volilo č. dr. Josipa Pavlice 400 K. Bog stotero povrni blagim dobrotnikom!

Za slovensko sirotišče v Gorici. — Za „društvo katoliških detoljubov“ oziroma za prihodnje slovensko sirotišče v Gorici smo prejeli v poslednjem času: Čisti dohodek pri razprodaji knjige: Socialno vprašanje do zdaj 40 K; čisti dohodek pri razprodaji knjige: Catechetica do zdaj 10 K; čisti dohodek pri razprodaji podobice č. dr. Josipa Pavlice do zdaj 5 K. Dalje so nam izročili: P. n. Ivan Rojec 9 K, L. D. 5 K, F. Zavadlav 1 K, Ana Pelos 1 K, T. Doljak 1 K, A. M. 1 K, E. C. 1 K, N. N. 10 K, K. Blažica 1 K, U. Lutman 48 v, A. Copic 48 v, M. Spacapan 50 v, Fr. Černe 50 v, I. Komel 1 K, Ter. Spacapan 1 K, I. F. 1 K, J. K. 1 K, Ter. Černe 1 K, Jos. Čigon 2 K, Marija Čuk 1 K.

Kakor je videti, našla je resolucija, ki je bila stavljena na občnem zboru „slov. kat. del. društva v Gorici dne 8. dec. v deželi živahen odziv. Mile rojake prosimo, naj vpoštevajo iskreno željo in opravičeno zahtevo delavskih in drugih ubožnih slovenskih družin goriške dežele. Pogumno naprej!

Za zastavo „Slov. kat. delavs. društva“ je daroval veleč. g. dr. Anton Gregorčič 2 kroni.

Za „Šolski Dom“ je prejela uprava „Prim. lista“ 10 kron, katere je daroval veleč. g. Jos. Kodelja župnik v Št. Martinu. Srčna hvala!

Iztiranih je bilo iz našega mesta od 1. januarja 1902 pa do 30. novembra 408 oseb.

Aretirali so te dni tukaj težaka Mitrija iz Trsta, ker se je polastil v Trstu tujega voza in konja in se vozil z nekim drugim človekom po Furlaniji. Prišedši v Gorico spravil je konja in voz „Pri Luni.“ Potem se je podal k nekemu znancu ter mu ponujal konja in voz, ki sta bila vredna kakih 600 K, za mali denar.

Najdeni denar. — Pred kakimi štirinajstimi dnevi je tukajšna policija našla približno sto kron denara. Kdor bi ga bil zgubil, oglasi naj se torej pri policiji.

Potovalni učitelji na Primorskem. — Gospod Ivan S a n c i n, potovalni učitelj za kmetijstvo v Dubrovniku v Dalmaciji, je imenovan potovalnim učiteljem za kmetijstvo v Buzet in sicer za slovensko in hrvatsko ljudstvo političnih okrajev Koper, Volosko in Poreč. — Potovalni učitelj za kmetijstvo kvarnerskih otokov velezaslužni gospod Fr. Trampuž pride za potovalnega učitelja v Pazin. — Potovalni učitelj pri c. kr. namestništvu g. Jakob P e r h a u z je premeščen v Laško Gradišče in njegov delokrog se razteza preko italijanskega dela gradiščanskega okraja. Kmetovalce tržaške okolice in slovenskega dela na Goriškem, izvzemši politični okraj tolminski in čepovansko planoto, boče poučeval g. Anton Š t r e k e l j, ki se preseli z novim letom v Gorico.

Vogerska grajščina. — Poročali smo, da je kupil vogersko posestvo Naglos iz Krmina. Znano je, da je bilo vogersko posestvo pasivno. Akoravno so bile zaporedoma dobre letine, obilo vinskega pridelka, kleti polne, stroški majhni, ker so kmetje-koloni vse obdelali, pri tem pa malo zaslužka imeli; vendar ni imel posestnik grof Coronini od tega skoraj nič dohodka. Mladi grof je sklenil posestvo prodati, kakor je storil njegov oče g. Alfred Coronini v Prvačini. Kmetje-koloni so o tem izvedeli iz ust nekdanjega oskrbnika Rubija. Leta se je izustil, da je Vogersko povzdignil, a da bo videl tudi njegovo ponižanje. Zato so kmetje sklenili sami to posestvo vkupiti, in sicer naravnost od grofa brez posredovalca. Čemu bodemo pitali, so si mislili, razne pijavke. Prav so imeli. Pomagati sta hotela kmetom po posredovanju župnika prej goriški „Mont“ in potem „Centralna posojilnica.“ Stvar je bila torej v najboljšem tiru, in kupčija bi bila za kmete jako ugodno izpadla, v kacih 20-30 letih bi bili po amortizaciji izplačali dolg, ter postali popolno sami svoji. Zadrega je bil Rubija, kateri je vzel grad in vinarstvo in nekaj senožeti od grofa v najem za 15 let. G. grof je torej vprašal, kaj pa z Rubijo? „On naj ostane in naj drži, kakor je imel do sedaj, ali pa naj kupi“, je bil odgovor. Torej v tem je bila stvar tudi poravnana. Ko je pa znana trojica to izvedela, je začela ugibati in misliti, kje in kako stvar preprečiti, da bi kmetje ne bili direktni kupci, pa bi jim tako ne odšel masten dobiček. Izmislili so si, da hočejo kupiti jezuitje. Tega jim pa na Vogerskem ni nikdo verjel, akoravno je znani Blaž o tem v gostilni kvasil in se šopiril. Stvar so objavili v „Soči“, da bi vsaj tujci, katerim je vsa stvar neznana, verjeli. Da je cela stvar zlagana, je očitno, namen pa tudi. Naprednjaki znajo lagati, ko si drugače pomagati ne morejo.

Znani cenilec zemljišča pri gradnji vipavske železnice je skakal okoli, da bi kmete prehitel. Posrečilo se mu je udobiti Naglosa iz Krmina. Glavni dobiček spravi Rubija, kmetje pa plačajte.

Konec vsega bo ta: kmetje morajo sedaj zemljišče plačati neprimerno drago, ali pa se izseliti. Za par let pa bo pel, kakor se sploh govori in sodi, boben po Vogerskem, ker kmetje ne bodo zmogli toliko dolga za predrago kupljeno zemljišča. Altro che sužnji-jezuitov. Če je kedo zabavljaj, kar pa ni dokazano, je opomniti, da so to delali le tisti, ki so bili vedno Rubiji v oblasti, ter so morali misliti in delati kar in kakor je on hotel in ukazal.

Prejela je v četrtek zvečer tržaška policija 19-letnega peka Ivana Stolfo iz

Konina. Ivan Stolfa nahajal se je namreč v preiskovalnem zaporu v Trstu. Ko so ga hoteli dne 9. t. m. prepeljati na deželno sodišče posrečilo se mu je, da je odnesel pete. No zdaj je prišel pa zopet pod ključ.

Čast takemu mladenčcu. — Iz Gradca nam piše naš rojak, ki tretje leto nosi vojaško suknjo: „Zopet sem Vam pridobil novega naročnika. Pošljite mu list takoj. Ko bi vsak naročnik pridobil toliko novih naročnikov, kolikor sem jih jaz pridobil pri vojaki, o kako bi se pomnožilo število naročnikov. Zato kličem vsem somišljenikom: Na noge! Delujte in tudi žrtvujte za poštene krščanske časopise in knjige. Nabirajte nove naročnike.“ (Op. ured.: Hvala Vam za trud in prijazne besede. Srečno in veselo novo leto. Ko odslužite vojake, upamo, da se osebno spoznamo. Ostanite vedno tako vrli!)

Nesreča v klavnici. Mesar Ilicher je po nesreči vsekal s sekiro svojega pomočnika v nogo in mu zadal globoko rano. Prepeljali so ga v stanovanje.

Dopolnilna deželnozborska volitev za kmečke občine v Furlaniji. — V petek se je vršila v Gradišču dopolnilna volitev jednega deželnega poslancea za kmečke občine v gradiščanskem političnem okraju. Stala sta si nasproti kandidat koservativne stranke voditelj ljudske šole v Gradišču, gospod Josip Falconer in pa kandidat liberalne itatijanske stranke inženir Antonelli. Izvoljen je bil prvi, ki je dobil 49 glasov. Za drugega je bilo oddanih 35 glasov.

Bralno in pevsko društvo „Školj“ v Šmarjah ima dne 6. jan. ob 3 uri pop. redni občni zbor. Dnevni red po pravilih. Odbor.

Iz Stražišča pri Podbrdu popisuje dopisnik težave vernikov, ker nimajo dušnega pastirja. V sedanji zimi po kozjih stezah večina ljudi ne more v nedeljo k sv. maši. Prosi torej, da bi preč. ordinarijat vendar vslušal njih prošnje.

Iz Krejske občine nam poročajo, da je bil pri volitvi župana izvoljen županom naš pristaša.

Strašen ogenj. — Na božično viljo pogorel je na Vojščici neki kmet čisto popolnoma. Zgorela je hiša, štala, ves živež in kar je bilo. Če ni bilo naglo ljudi, pogorela sta bila še dva druga in tako naprej. Sreča da ni bilo vetra. Ponesrečeni je bil zavarovan pri „Adriatica“, in je za časa plačal zavarovalnino. Pazite na ogenj!

Tatlico ur so prijeli v Nabrežini. — Urarju A. Murovcu iz Boh. Bistrice je 24. dec. ponoči v restavraciji na ljubljanskem kolodvoru neka ženska ukradla zavitek, v katerem je imel 30 žepnih ur. Skrila se je na postaji za vozove do odhoda osebnega vlaka proti Trstu. Ko je vlak odšel, so brzojavili za njo in v Nabrežini so jo prejeli in jej tudi odvzeli ukradene ure.

Državne mitnice so se odpravile danes po noči. Danes ni več plačevati državne mitnine.

Oče morilec svojega sina. — Vsled pomote je kmet Francišek Sipos postal morilec svojega sina Nikolaja. Sin je pil v gostilni, kjer mu je manjkalo denarja, da bi plačal ceho. Šel je domov ter se splazil med kokoši, katerih dve je pograbil in vtaknil v vrečo, da bi z njima poravnal pri gostilničarju dolg. Oče njegov je slišal šum. Misli je, da so tatovi prišli krast kuretino. Vzel je puško in šel na tatove. Ko je v temi videl možko postavlo, ki se je z vrečo na rami hotela splaziti preko plotu, je ustrelil. Zadel je dobro. Mož z vrečo se je mrtev zgrudil. Starec je šel v bišo po luč in ko je posvetil v družbi svoje žene na ustreljenega moža, videl je pred seboj — mrtvega svojega sina.

Za kratek čas.

Tudi med Slovenci so mnogi napredni izobraženci, ki so izgubili vero, in drugih, ki so še verni, ne morejo pustiti v miru. Stakim „izobražencem“ vozil se je pred leti tudi priprost a pošten mož, ki je pripovedoval, da je bil že v Rimu in videl papeža. „Izobraženi“ gospod prisedel je k našemu poštenjaku in na glas začel norce briti radi njegove vernosti. Mož se ni zmenil za zbadanje in je ostal tiho v svojem kotu. To je naprednega „izobraženca“ še bolj podkurilo, vedno bolj predrzen je postajal in na-

